

DETALII PRIVIND COMPONENTA 1: INVESTIȚII ÎN COMUNITĂȚILE LOCALE PENTRU REDUCEREA POLUĂRII CU NUTRIENȚI

Componenta 1 “Investiții în comunitățile locale pentru reducerea poluării cu nutrienți” oferă sprijin pentru realizarea de investiții și practici eficiente de reducere a poluării cu nutrienți provenind din surse agricole (în special creșterea animalelor) și surse umane.

Beneficiarii (Unitățile Teritoriale Administrative - UAT-uri sau asocieri de UAT-uri) au elaborat propuneri de sub-proiecte selectate dintr-un meniu de investiții pe baza unor criterii de eligibilitate stabilite având ca obiectiv principal reducerea poluării pelor cu nutrienți în conformitate cu prevederile ”Ghidului Solicitantului” utilizat pentru programul competitiv de finanțare de către potențialii aplicanți.

Meniul de investiții a cuprins: 1. Investiții pentru managementul gunoiului de grajd (1.1. construirea unor platforme comunale de depozitare și gospodărire a gunoiului de grajd, a unor sisteme de compostare, amablare/peletizare și a unor stații de biogaz pentru a promova o mai bună gestionare a gunoiului de grajd; 1.2. îmbunătățirea amenajărilor existente destinate depozitării gunoiului de grajd și/sau compostării acestuia); 2. Investiții pentru reducerea poluării cu ape uzate (canalizarea și epurarea apelor uzate); 3. Îmbunătățirea protecției cursurilor de apă împotriva nutrienților și a scurgerilor de suprafață (înființarea de perdele forestiere de protecție).

În cadrul acestei Componente, sprijinul financiar furnizat prin Finanțarea Adițională a Proiectului a fost acordat la cerere, pe bază de competiție și pe baza cererilor primite din partea comunităților beneficiare și a eligibilității acestora. Beneficiarii au propus sub-proiecte selectate din domeniul de investiții, pe baza unor criterii de eligibilitate stabilite și având ca obiectiv principal reducerea poluării apelor cu nutrienți. În total, s-au aprobat la finanțare un număr 83 sub-proiecte pentru construcția de platforme comunale pentru colectarea și managementul gunoiului de grajd și 3 sub-proiecte pentru construcția de stații de compostare a gunoiului de grajd.

Pentru sub-proiectele aprobate, între UMP și UAT-uri s-au încheiat contracte de finanțare în cadrul cărora UMP asigură/va asigura implementarea, monitorizarea și evaluarea activităților pe baza principiilor și a regulilor de implementare a sub-proiectelor la nivel local, regional și național.

În cele ce urmează este prezentată o descriere a celor două tipuri de investiții aprobate la finanțare.

A. Platforme de depozitare a gunoiului de grajd

O platformă de depozitare a gunoiului de grajd este o construcție relativ simplă cu o pardoseală din beton pătrată sau dreptunghiulară, înconjurată pe trei laturi de pereți de beton înalt de aproximativ 2-3 metri. Platforma este utilizată pentru depozitarea temporară, în bune condiții tehnologice și de mediu, a gunoiului de grajd solid și semi-solid amestecat cu alte materii organice. Pe lângă rolul de depozitare, platforma este folosită și pentru amestecarea și compostarea deșeurilor, transformându-le într-un produs mai omogen și mai stabil, care poate fi răscumpărat.

Funcționarea unei platforme de depozitare a gunoiului de grajd este asigurată prin efectuarea următoarelor operațiuni:

- colectarea gunoiului de grajd de la gospodării și ferme și livrare (transport) către platforma de stocare a gunoiului de grajd comunitar;
- descărcarea gunoiului de grajd la platforma de depozitare a gunoiului de grajd;
- manipularea gunoiului de grajd la platforma comunitară de depozitare a gunoiului de grajd pentru a stimula descompunerea și producerea compostului;
- împrăștierea materialului compostat și a fracției lichide pe terenurile agricole;

Platformele comunale de depozitare a gunoiului de grajd sunt destinate depozitării gunoiului de grajd colectat de la gospodării și ferme mici și mijlocii pentru compostare și răspândire pe terenul agricol ca îngrășământ organic. Construcția unei platforme comunale de depozitare a gunoiului de grajd are în vedere particularitățile amplasamentului și naturii solului și a condițiilor subterane, infiltrarea fracției lichide fiind strict evitată.

Obiectele/părțile componente pentru o platformă comunală sunt următoarele:

- platformă din beton pentru depozitarea și gestionarea gunoiului de grajd, impermeabilizată împotriva scurgerii fracției lichide, de preferat înconjurată de pereți pe 3 dintre laturile sale, pereți care să poată susține volumul de gunoi de grajd depozitat. Gunoiul de grajd va fi depozitat formând grămezi cu o înălțime de 2-3 m. Activitățile de pe platformă nu trebuie să fie limitate de pereți interiori, astfel încât spațiul necesar gestionării și depozitării să poată fi flexibil. De asemenea, o platformă de acces din beton este necesară pentru accesul pe platforma de depozitare a căruțelor sau a utilajelor de transport și manipulare;
- canale de captare pentru scurgerile de pe platformă. Un canal de colectare a efluenților va fi prevăzut pe toată lățimea părții frontale a platformei, pe latura fără perete lateral. Acesta colectează apa pluvială și fracția lichidă din gunoiul de grajd într-un bazin, amplasat în exteriorul platformei;
- bazinele și rezervoarele de colectare a apei pluviale și a fracției lichide din gunoiul de grajd au bază și pereți impermeabili. Bazinul de colectare va fi conceput în așa fel încât să poată păstra timp de cel puțin 30 de zile apa pluvială, deoarece se preconizează că lichidul va putea fi aplicat pe sol sau pe gunoiul de grajd de pe platformă la intervale de timp mai frecvente decât operațiunea de golire a platformei prin împrăștierea gunoiului de grajd compostat;
- construirea de împrejmuiri de securitate a întregului ansamblu de obiecte componente;
- construirea de împrejmuiri de securitate pentru bazinele de colectare a efluenților;
- birou/facilități personal;
- amenajare peisagistică;
- piezometre pentru monitorizarea eventualelor scurgeri accidentale în freatic.

Pentru a putea fi operată, o platformă are nevoie de un set specific de echipamente de manipulare (încărcare, descărcare, transport și împrăștiere gunoi de grajd pe terenuri cat și pentru stropiri tehnologice și imprastiere a fracției lichide pe terenuri agricole). Dacă se utilizează corect tehnicile de compostare, se obține un compost de bună calitate care poate fi exploatat din punct de vedere comercial. Setul de echipamente necesare pentru a efectua aceste operațiuni include un încărcător, un tractor, o cisterna vidanja, o remorcă, o mașină de împrăștiat gunoi de grajd etc.

B. Stații de compostare

O stație de compostare, ambalare/peletizare este o construcție dimensionată pentru a include zone specializate și echipamente specifice pentru procesarea gunoiului de grajd și a reziduurilor agricole provenite din culturi (de exemplu frunze, paie, coceni de porumb etc.), prin realizarea de fermentare aerobă accelerată, în scopul obținerii de compost. Diferiți aditivi pot fi adăugați pentru a mări valoarea comercială a produsului final.

După ce se ajunge la sfârșitul ciclului său de colectare gunoiul de grajd trebuie să fie compostat în cadrul unei stații de compostare în acest fel reducându-se necesarul de spațiu pentru depozitarea sa. Obiectivul principal al unei stații de compostare este, așadar, acela de a composta o cantitate cât mai mare de gunoi de grajd și de deșeuri biodegradabile de la nivelul comunității.

Stația de compostare construită la nivelul comunității trebuie să aibă o extensie, care servește atât ca adăpost, dar și ca birou pentru administratorul său. Administratorul va fi cel responsabil de buna funcționare și de supravegherea cantității de gunoi de grajd pe care fiecare agricultor o depozitează la stația de compostare, dar și de distribuirea și utilizarea corectă a acesteia. Pentru zonele de depozitare a gunoiului de grajd din interiorul stației de compostare se vor lua în considerare particularitățile amplasării și naturii terenului, infiltrarea fracției lichide fiind evitată prin respectarea condițiilor tehnice stricte (podea impermeabilă din beton, conducte de evacuare și un rezervor de depozitare pentru colectarea apei de ploaie și a efluenților rezultați din gunoiul de grajd, cel puțin două piezometre pentru monitorizarea periodică a calității apei subterane).

Procesul tehnologic de compostare este format din etape simple precum mărunțirea, aerarea, rotația unor prisme, sortare mecanică, dar și din operațiuni mai complexe precum testele de laborator, efectuarea unor calcule pentru stabilirea aditivilor necesari. Toate eforturile vor fi făcute pentru a oferi compostul final agricultorilor precum și pentru a-l a vinde în vederea suportării costurilor de operare pentru asigurarea sustenabilității pe termen lung a investiției.

Setul de echipamente asociat stațiilor de compostare/peletizare poate cuprinde:

- echipamente pentru transport și manipulare precum încărcător, tractor, cisternă vidanță, remorcă, mașină de împrăștiat gunoiul de grajd etc.;
- echipamente ce susțin funcționarea stațiilor de compostare precum cele de mărunțire a gunoiului de grajd/ reziduurilor agricole provenite din culturi, cele de aerare a gunoiului de grajd/ reziduurilor agricole mașini pentru învârtirea prismelor gunoiului de grajd, mașini pentru sortare, echipamente pentru ambalare sau peletizare etc.